

со стороны государства для создания действенной системы управления в этой сфере.

Реформирование системы управления жилищно-коммунальным хозяйством сегодня является одним из приоритетных направлений деятельности государства, что определено в программах развития экономики на ближайшее время, а эффективное правовое регулирование является первым шагом к преодолению существующих проблем.

ПРОБЛЕМА КОНЦЕСІЙНИХ ВІДНОСИН У РІШЕННЯХ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ: ПРАВОВА РЕТРОСПЕКТИВА

Т. А. КОЛЯДА, канд. юрид. наук, доцент
Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
І. В. КОЛЯДА, студент 5 курсу факультету
Підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України
Національний університет імені Ярослава Мудрого
61024, Україна, м. Харків, вул. Пушкінська, 77
takolyada@mail.ru

Концесія як апробована ефективна форма партнерства держави і бізнесу в багатьох країнах світу досить часто застосовується у контексті пошуку шляхів модернізації і розвитку об'єктів комунальної власності. Особливого значення концесія набуває для територіальних громад, які через нестачу бюджетних коштів неспроможні вирішувати основоположні проблеми забезпечення життєдіяльності.

Упродовж останнього часу в Україні було створено розгалужену нормативно-правову базу, що регулює концесійні відносини. Загальні правові засади здійснення концесійної діяльності визначено Цивільним і Господарськими кодексами України., Законом України «Про концесії» від 16 липня 1999 року. Натомість будівництво та експлуатація автомобільних доріг загального користування на умовах концесії регулюється нормами Закону України «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг» від 14 грудня 1999 року. Законом України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності від 21 жовтня 2010 року врегульовано передачу вищезгаданих об'єктів в концесію.

Суттєве значення мають також підзаконні нормативно-правові акти. Так, облік концесійних договорів здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2000 № 72 «Про реєстр концесійних договорів», а розрахунок концесійних платежів ґрунтується на Методиці розрахунку концесійних платежів, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 639. Порядок підготовки та проведення концесійного конкурсу, визначення переможця концесійного конкурсу та укладення концесійних договорів на об'єкти права державної та комунальної власності,

які можуть надаватись у концесію згідно з переліками, затвердженими відповідно Кабінетом Міністрів України та органами місцевого самоврядування, визначено постановою Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 642 «Про затвердження Положення про проведення концесійного конкурсу та укладення концесійних договорів на об'єкти права державної і комунальної власності, які надаються в концесію». Зміст концесійного договору має відповідати вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 643 «Про затвердження Типового концесійного договору».

Відповідно до п. 30 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключних повноважень сільських, селищних та міських рад належать прийняття рішень про надання у концесію об'єктів права комунальної власності. Перелік об'єктів, які можуть надаватися у концесію, визначено ст. 3 Закону України «Про концесії». Зазначимо, що ця норма також закріплює можливість місцевих рад на пленарних засіданнях приймати рішення щодо додаткового переліку сфер господарської діяльності, в яких об'єкти права комунальної власності можуть надаватися у концесію.

Зважаючи на законодавчу передбачену можливість прийняття рішень про надання у концесію об'єктів права комунальної власності за умов обмеженого бюджетного фінансування, Харківська міська рада упродовж останнього часу неодноразово розглядала питання концесії. Так, у 2003 році Харківською міською радою було прийнято рішення щодо доповнення переліку об'єктів, які можуть надаватися у концесію, сферою господарської діяльності «розміщення атракціонів, луна-парків і проведення культурно-масових заходів на території парків» (рішення Харківської міської ради від 19.11.2003 № 240/03). У 2004 році до зазначеного переліку також було включено сферу господарської діяльності «створення об'єктів соціально-культурного значення». (рішення Харківської міської ради від 24.11.2004 № 204/04). До переліку об'єктів права комунальної власності територіальної громади міста, які можуть передаватися у концесію, було віднесено майно комунальних підприємств «Парк культури та відпочинку «Зелений гай», «Парк культури та відпочинку «Юність», «Центральний парк культури та відпочинку імені Горького».

Відповідно до рішення Харківської міської ради від 22.02.2005 № 48/04 було створено конкурсну комісію, затверджено умови конкурсу, конкурсну документацію та проект інформаційної об'яви про проведення конкурсу. До конкурсної комісії надійшли заявки від Харківської обласної ради ветеранів Афганістану та «Інвестиційної групи «СІТІ-М». Першому заявникові було відмовлено, оскільки Законом України «Про концесії» передача об'єктів у концесію громадським організаціям не передбачена.

У контексті вжиття відповідних організаційних заходів Харківським міським головою було ініційовано проведення громадських слухань з метою з'ясування консолідованої позиції територіальної громади щодо проведення концесійних конкурсів (розпорядження Харківського міського голови від 28.04.2005 № 1007). Громадські слухання виявили відсутність масової підтримки громадою ініціатив міської влади щодо передачі окремих об'єктів

комунальної власності у концесію. Зважаючи на «неоднозначну громадську думку», Харківська міська рада зупинила проведення концесійних конкурсів (рішення Харківської міської ради від 15.06.2005).

Невдовзі проблема державно-приватного партнерства була актуалізована. Згідно з рішенням Харківської міської ради від 21.02.2007 № 26/07 було затверджено новий перелік «об'єктів права комунальної власності територіальної громади міста Харкова, які можуть надаватися у концесію». До нового переліку було включено майно низки стратегічних комунальних підприємств, а саме: КП «Харківкомуночиствод»; КП «Виробничо-технологічне підприємство «Вода»; КП «Харківські теплові мережі»; авіаційного КП «Міжнародний аеропорт Харків»; Харківського КП «Міськелектротранс». Аналізоване рішення мало програмний, декларативний характер.

Підсумовуючи, зазначимо, що органи місцевого самоврядування наділені легітимними повноваженнями щодо залучення приватних інвестицій для збереження і розвитку інфраструктури населених пунктів на засадах державно-приватного партнерства. Протягом останнього часу Харківська міська рада ухвалила окремі рішення загального характеру щодо розвитку концесійних відносин. Така зважена позиція видається цілком обґрунтованою, оскільки апіорна суспільна резонансність проблем, пов'язаних з передачею окремих стратегічних об'єктів комунальної власності, об'єктивно зумовлює соціальну акцептованість відповідних рішень.

INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT THROUGH PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR UKRAINE

Olena Panova, Senior Lecturer
O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
12, Revolutsii St., Kharkiv, 61002 Ukraine,
panova_biz@ukr.net

Olena Slavuta, Senior Lecturer
O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
12, Revolutsii St., Kharkiv, 61002 Ukraine,
boderad@ukr.net

Ukraine is facing substantial political, economic and social issues hindering economic development in the conditions, under which neither the state nor local authorities are capable of independent financing and taking the required measures to restore, modernize and develop the necessary infrastructure to meet the contemporary public needs. The expanding infrastructure gap addresses the issue of the lack of investment to pursue the vector of economic stabilization and successive growth.

Infrastructure is the key to economic growth because its existence is connected with the condition of productive forces and the territorial division of labor as well as with efficient functioning of material production. On the one hand, infrastructure